

I. Czytanie ze zrozumieniem

W środkowej Tunezji, na skraju Sahary, leży wieś Matmata, zaliczana do największych osobliwości tego kraju. W surowym krajobrazie niewysokich gór Dżebel Matmata żyją plemiona Berberów, zepchniętych tu przed wiekami przez arabskich najeźdźców. Matmata bywa nazywana wioską troglodytów, gdyż jej mieszkańcy od niepamiętnych czasów żyją nie na powierzchni ziemi, ale pod nią. Ich domostwa są wydrążone w miękkich piaszczysto-gliniastych skałach. Centrum takiego podziemnego mieszkania stanowi obszerne podwórze w kształcie okrągłej studni o głębokości sześciu, siedmiu metrów i średnicy od dziesięciu do piętnastu metrów. (...) Tradycyjnym zajęciem mieszkańców Matmaty była uprawa ziemi: suchej, nieurodzajnej, ale dającej skromne utrzymanie pokoleniom Berberów. Wśród niemal nagich, pustynnych zboczy widuje się tu i ówdzie niewielkie kępy zieleni. Usypując w wąskich dolinkach zapory z ziemi i kamieni, tutejsi rolnicy tworzyli tarasy, na których udawało się zatrzymać trochę wody deszczowej i mułu. Pozwalało to na uprawę kilku palm daktylowych, drzewek oliwnych i figowców. (...) Od kiedy Tunezja otworzyła się na świat, coraz większego znaczenia nabiera turystyka. (...) Do spopularyzowania jej atrakcji przyczynił się z pewnością film „Gwiezdne wojny”, bowiem część zdjęć plenerowych była kręcona właśnie tutaj (scena powrotu Luke’a do podziemnego domu, w którym dorastał). Pagórkowata okolica Matmaty, podziurawiona otworami podziemnych domów tworzy prawdziwie księżycowy krajobraz, szczególnie niezwykły, gdy ogląda się go z góry. Turystyka jest błogosławieństwem i jednocześnie przekleństwem Matmaty. Prawdą jest, że obsługa turystów zapewnia zatrudnienie i dochód wielu mieszkańcom. Powstały restauracje, sklepy z pamiątkami oraz kilka hoteli, w tym trzy urządzone w dawnych „domach jaskiniowców”. Warunki są tu bardzo skromne, wręcz spartańskie, ale nocleg w takim hotelu jest niezwykłym przeżyciem. Jest jednak i druga strona medalu: tubylcy wykazują już oznaki przemęczenia ciągłym występowaniem w roli żywych eksponatów muzealnych. Wiele rodzin ogrodziło swoje podziemne gospodarstwa drutem kolczastym, by zniechęcić wścibskich turystów, którzy nie potrafią uszanować ich prawa do prywatności.

Wojciech Leitloff, *W skałe ukryci*. [w:]Poznaj świat, nr 9, wrzesień 2007, s.34-36.

1. Mieszkańców Matmaty nazywa się troglodytami, ponieważ:

- A. nie znają cywilizacji
 B. nie kultywują tradycji
 C. przypominają plemiona prehistoryczne
 D. mają oryginalne zwyczaje

2. Ziemia wokół Matmaty jest:

- A. pustynna
 B. urodzajna
 C. zalesiona
 D. dorodna

3. Mieszkańcy Matmaty największe zyski czerpią z:

- A. rolnictwa
 B. sadownictwa
 C. przemysłu budowlanego
 D. turystyki

4. George Lucas wykorzystał krajobraz Matmaty ze względu na:

- A. jego znaczenie historyczne
 B. zabudowę i ukształtowanie terenu
 C. egzotyczną roślinność
 D. położenie geograficzne

5. Hotele Matmaty nie są komfortowo wyposażone, ponieważ:

- A. mieszkańcy miasta są ubodzy
 B. mieszkańcy miasta są niechętni turystyce
 C. turyści preferują aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu
 D. turyści chcą poznać autentyczne życie tubylców

6. Mieszkańcy Matmaty ogradzają swe domy, ponieważ:

- A. chcą zwrócić większą uwagę turystów
 B. tak nakazuje obyczaj plemienny
 C. szukają odosobnienia i intymności
 D. lękają się agresji ze strony turystów

II. Nauka o języku

7. W zdaniu *Długo czekaliśmy na list albo telefon od przyjaciół.* - jest zawarty podmiot:

- A. zbiorowy
 B. logiczny
 C. szeregowy
 D. domyślny

8. W zdaniu *Dobrze jest wyjechać latem nad morze.* - podmiot jest wyrażony:

- A. rzeczownikiem
 B. przysłówkiem
 C. bezokolicznikiem
 D. wyrażeniem przyimkowym

9. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A. Było gorąco.
 B. Żal było odjeżdżać.
 C. Najstarsi zostali w szkole.
 D. Nie znam go.

10. W zdaniu *Mogę ci zaraz narysować szkic domu na kartce.* - przydawka jest wyrażona:

- A. zaimkiem
 B. wyrażeniem przyimkowym
 C. rzeczownikiem
 D. czasownikiem

11. W zdaniu *Poszedł napić się mleka.* - bezokolicznik pełni funkcję:

- A. podmiotu
 B. orzeczenia
 C. dopełnienia
 D. okolicznika

12. Orzeczenie imienne występuje w zdaniu:

- A. Nie umiał czytać.
 B. Był taki spokojny.
 C. Został tam przez chwilę.
 D. Jestem na siódmym piętrze.

13. Okolicznik przyczyny jest zawarty w zdaniu:

- A. Zadzwoń do ciebie trochę później. B. Pójdę do babci mimo deszczu.
 C. Z powodu wyjazdu nie zrobię zadania. D. Zatrzymam się tutaj przez chwilę.

14. Dopełnienia nie ma w zdaniu:

- A. Przejdź przez strumyk. B. Zjedz śniadanie.
 C. Daj mi to. D. Nie czytaj tej książki.

15. Tylko głoski nosowe zawiera szereg:

- A. m, a, z B. ą, m, n C. i, t, j D. ń, ś, dź

16. Ubezdźwięznienie głoski następuje w wyrazie:

- A. stolik B. krawat C. powaga D. przyjaźń

17. Błąd ortograficzny jest zawarty w zdaniu:

- A. Przemierzyłem Góry Karpaty. B. Odpoczywałem nad Morzem Bałtyckim.
 C. Zdobyłem Górę Kościuszki. D. Byłem nad Zalewem Szczecińskim.

18. Błędnie jest podany związek frazeologiczny w zdaniu:

- A. Marek zakochał się od pierwszego wejrzenia. B. Od razu przypadli sobie do serca.
 C. Niestety, muszę obejść się smakiem. D. Cały plan spalił z panewki.

III. Literatura

19. Epimeteusz spierał się z Prometeuszem o:

- A. otwarcie puszek Pandory B. odzyskanie majątku
 C. powrót do rodzinnego domu D. ofiarę dla bogów

20. Kara, którą bogowie wymierzili Prometeuszowi, polegała na:

- A. wtrąceniu do Hadesu B. wygnaniu z ojczyzny
 C. przykuciu łańcuchami do skały D. zamknięciu w lochach

21. Aby uniknąć śmierci, Syzyf:

- A. uwięził Tanatosa B. uciekł z kraju
 C. spożył ambrozję D. poprosił Dzeusa o łaskę

22. W królestwie Heliosa przebywały:

- A. Dni i Miesiące B. Muzy C. Gwiazdy D. Rusałki

23. Faeton prosił ojca - Heliosa o:

- A. powrót do domu B. opiekę nad matką
 C. jeden złoty promyk D. powożenie jego rydwanem

24. Apollo i Marsjas rywalizowali o tytuł najlepszego:

- A. wojownika B. artysty C. strzelca D. biegacza

25. „Ikar” J. Iwaszkiewicza to opowiadanie o chłopcu, który:

- A. wznosił się ku słońcu B. nie posłuchał ojca
 C. został aresztowany przez gestapo D. zginął w powstaniu warszawskim

26. Para zakochanych bohaterów literackich to:

- A. Orfeusz i Eurydyka B. Prometeusz i Pandora
 C. Helena i Odyseusz D. Tristan i Persefona

27. Eurydyka umarła na skutek:

- A. intrygi B. samobójstwa C. ukąszenia żmii D. ataku lwa

28. Orfeusz odzyskał Eurydykę dzięki:

- A. muzyce B. podstępowi C. kłamstwu D. ofierze

29. Utwór pt. „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza jest powieścią historyczną, na co wskazuje:

- A. wątek Danusi i Zbyszka z Bogdańca
 B. narracja trzecioosobowa
 C. opis bitwy pod Grunwaldem, zgodny z kroniką Jana Długosza
 D. postać Zycha ze Zgorzelic

30. „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza jest epepeją, gdyż:

- A. zawiera wiele wątków B. dotyczy wydarzeń przełomowych w dziejach narodu
 C. porusza problem szlacheckich sporów D. zawiera wiele środków stylistycznych